

Inhoudsopgave

Voorwoord

Hoofdstuk 1 School: gebouw en organisatie

- 1.1 De school
- 1.2 Het schoolgebouw
- 1.3 De schoolgrootte
- 1.4 De leerkrachten
- 1.5 De directie
- 1.6 Het bestuur van de school
- 1.7 De medezeggenschapsraad
- 1.8 De activiteitencommissie
- 1.9 De klankbordgroep
- 1.10 De leerlingenraad
- 1.11 De ouderbijdrage

Hoofdstuk 2 Maria Montessori

- 2.1 Haar leven en werk
- 2.2 Montessori in deze tijd

Hoofdstuk 3 Doelstellingen en kenmerken van de school

- 3.1 Doelstellingen van de school
- 3.2 De taak van de leerkracht
- 3.3 Kenmerken van het Montessori-onderwijs
  - 3.3.1 Individueel werken/vrije keuze/structuur
  - 3.3.2 Groepsorganisatie
  - 3.3.3 De voorbereide omgeving
  - 3.3.4 Materialen
  - 3.3.5 Zelfstandigheid

Hoofdstuk 4 Montessori-onderwijs in de praktijk

- 1.1 Aandacht voor het individuele kind
- 1.2 Aandacht voor de omgang met elkaar
- 1.3 Aandacht voor de omgeving
- 1.4 Bijzondere activiteiten

Hoofdstuk 5 Onze zorg voor de kinderen

- 1.1 Uitgangspunten en doelstellingen van de zorgverbreding
- 1.2 Groepsorganisatie
- 1.3 Extra leerkrachten
- 1.4 Werkwijze voor zorgleerlingen

Voorwoord

Beste ouders/verzorgers,

Voor u ligt de schoolgids van Montessorischool 'De Basis'. Deze gids is bestemd voor de ouders/verzorgers van alle kinderen die bij ons op school zitten en voor geïnteresseerden, die overwegen hun kinderen bij ons op school in te schrijven. Als uw kinderen naar een basisschool gaan, legt u een groot deel van de opvoeding in handen van de school. Het is dus van belang een basisschool te kiezen die past bij de manier waarop u uw kinderen wilt opvoeden.

In onze schoolgids leest u hoe wij op school het onderwijs gestalte geven. Als Montessorischool hebben we een bewuste keuze gemaakt voor een bepaalde visie op de ontwikkeling van kinderen en veel van de in deze gids verstrekte informatie gaat dan ook over het Montessorionderwijs.

Het is de bedoeling dat deze schoolgids enkele jaren meegaat. Aan het begin van elk schooljaar geven we een jaarboekje uit met daarin gegevens die van jaar tot jaar veranderen, zoals de schoolvakanties en adressen van leerlingen.

Regelmatig verwijzen we in deze schoolgids dan ook naar het jaarboekje.

Ook komt er per schooljaar een kalender uit.

Ook op onze website vindt u informatie over onze school:

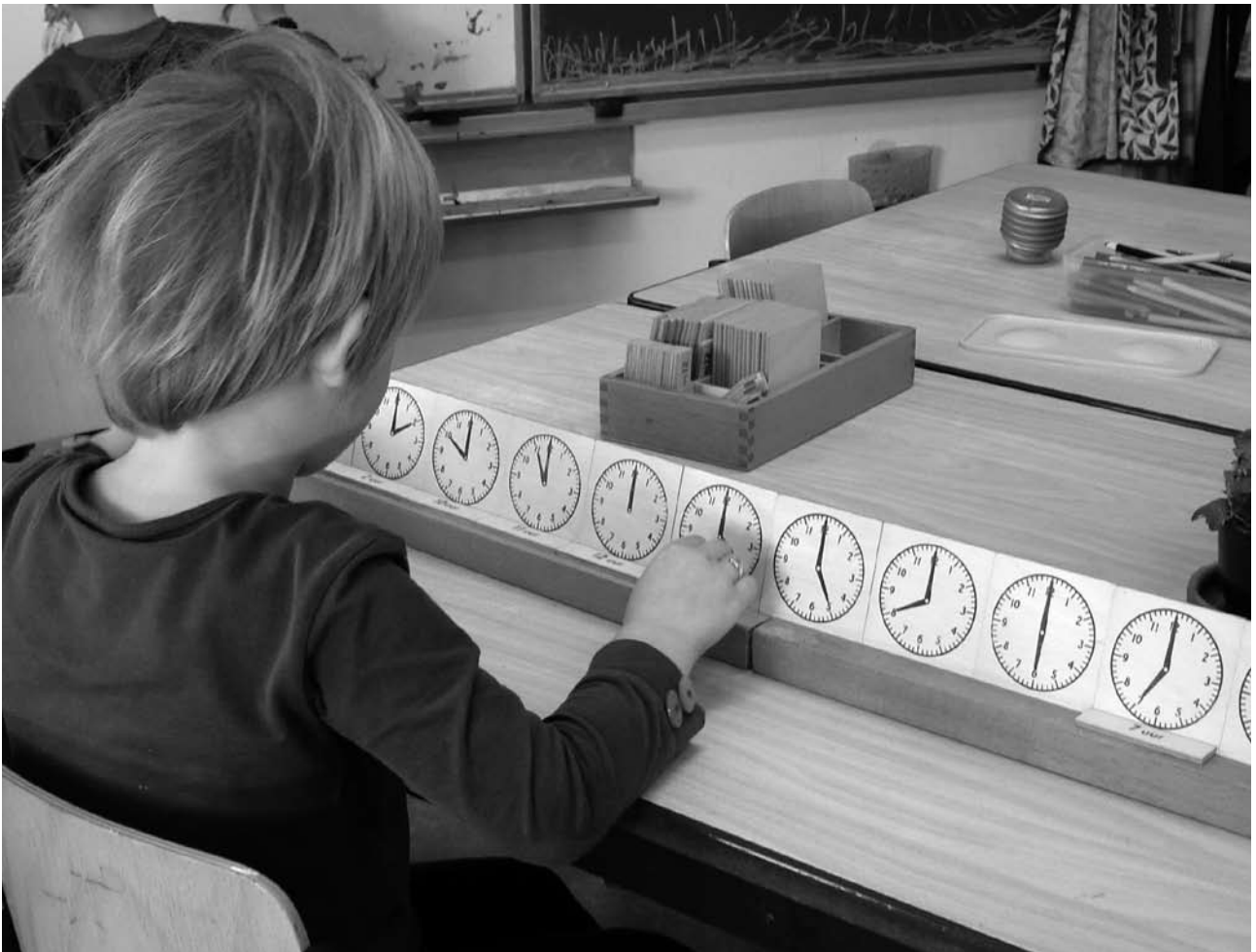
www.montessorigoes.nl

Wij wensen u veel leesplezier en hopen dat we u met deze schoolgids de nodige informatie hebben kunnen verschaffen. Als u na het lezen nog vragen heeft of eens op school wilt komen kijken, kunt u altijd bij ons terecht. Maak hiervoor dan even een afspraak via tel. 0113 216707.

U bent van harte welkom op Montessorischool De Basis !

Namens het team,

Nelleke De Waele, directeur

Hoofdstuk 1: De school: gebouw en organisatie

1.1 De school

Montessorischool De Basis is een basisschool voor kinderen van 4 tot 12 jaar. Onze school heet Montessorischool, omdat we werken vanuit de principes van Maria Montessori.

Onze school wordt gerekend tot het "algemeen bijzonder basisonderwijs". Het woord "algemeen" geeft aan dat de school niet vanuit een bepaalde godsdienstige achtergrond werkt (zoals bijvoorbeeld een katholieke school) en het woord "bijzonder" geeft aan dat de school door een vereniging bestuurd wordt en niet door de gemeente, zoals openbare scholen.

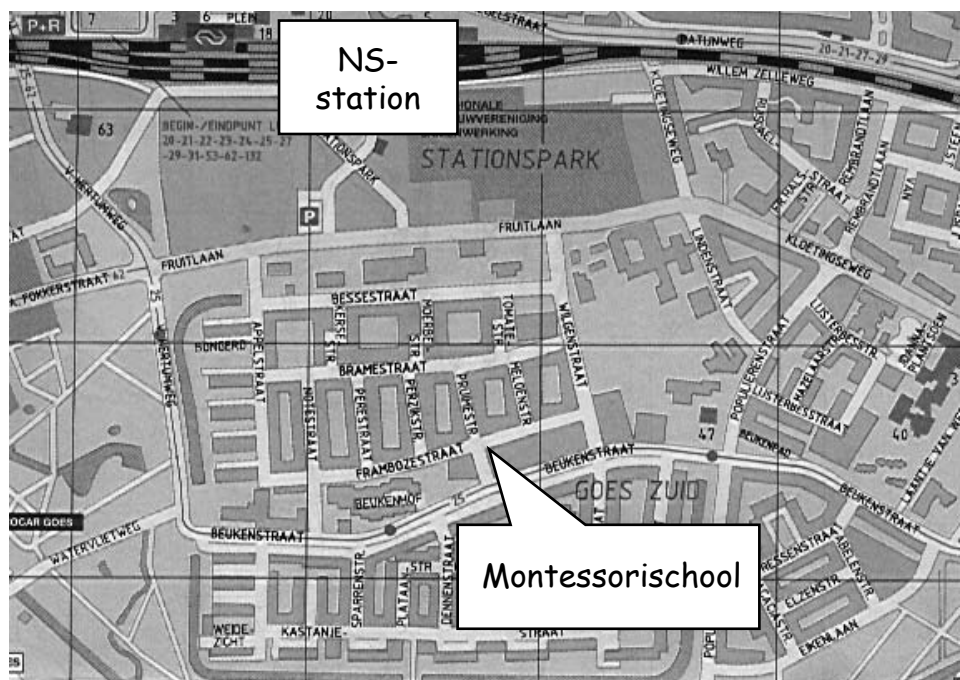
1.2 Het schoolgebouw

Montessorischool De Basis ligt in Goes-Zuid, een vrij rustige wijk ten zuiden van de spoorlijn die Goes doorsnijdt. De school is opgericht in 1985. Het gebouw is speciaal voor ons gebouwd en staat er vanaf 1988.

De school is goed te bereiken met het openbaar vervoer.

Veel kinderen komen niet uit de wijk zelf, maar uit andere delen van Goes of uit de dorpen in de omgeving (Kloetinge, Kapelle, Heinkenszand, 's Gravenpolder, Oudelande enz.).

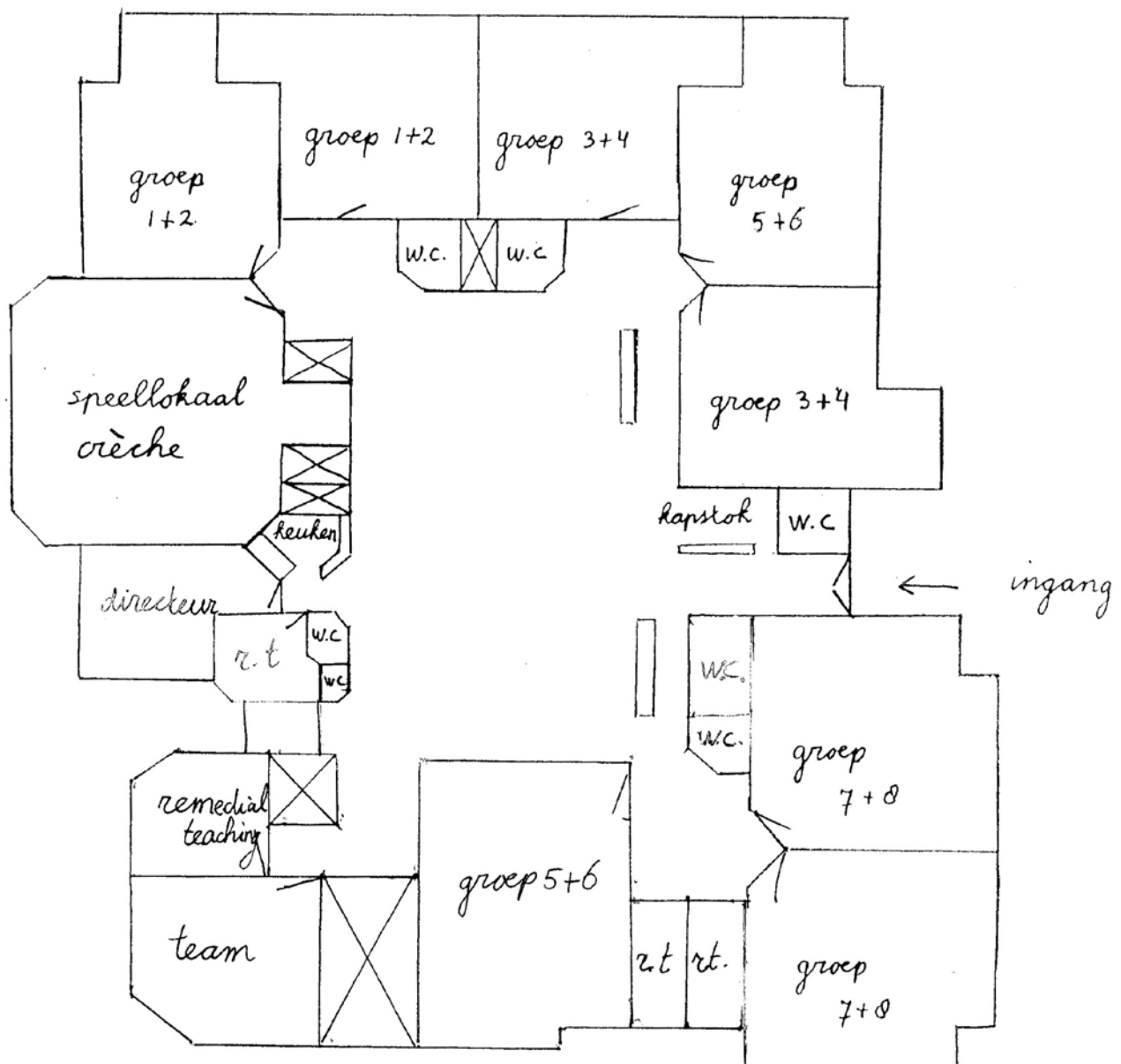
Het station voor bussen en treinen ligt op een loopafstand van ongeveer 10 minuten.

Aan weerszijden van de school liggen de twee speelpleinen. Het ene plein is voor de bovenbouw, het andere voor de onder- en middenbouw.

De school heeft twee officiële ingangen en elke klas heeft ook een eigen buitendeur.

Hieronder ziet u de plattegrond van de school.

De acht ruime lichte lokalen liggen om een centrale hal. De hal wordt gebruikt voor activiteiten voor de hele school, bijvoorbeeld één keer per week voor de gezamenlijke weeksluiting. Daarnaast kunnen de kinderen er individueel of in kleine groepjes werken. In de hal is ook de schoolbibliotheek.

Bij de lokalen van de onderbouw ligt het speellokaal, waar de kinderen van de onderbouw gymnastiek hebben en waar ook toneel en dans geoefend kan worden.

1.3 De schoolgrootte

De school telt acht groepen, waarin steeds twee leerjaren bij elkaar zitten (zie ook groepsorganisatie 3.3.2).

We willen niet meer leerlingen op school dan rond de 200, zodat de kleinschaligheid gewaarborgd blijft. Alle kinderen kennen elkaar op deze manier. Er heerst een gevoel van saamhorigheid, dat ook door het gebouw zelf bevorderd wordt. Er is veel aandacht voor het individu.

1.4 De leerkrachten

Alle leerkrachten van de Montessorischool 'De Basis' hebben naast het Pabo-diploma ook een Montessori-diploma. Nieuwe leerkrachten zijn verplicht het Montessori-diploma te halen. Deze opleiding wordt in Rotterdam gegeven.

Om de deskundigheid van de leerkrachten op peil te houden krijgt elke school van de overheid geld voor nascholing. De leerkrachten kunnen elk jaar kiezen uit een ruim aanbod van cursussen. Ook is er regelmatig "nascholing op maat". Dat wil zeggen dat er in onze eigen school

een scholing voor ons eigen team wordt verzorgd, beantwoordend aan onze behoefte.

Elk jaar is er een studiedag. We gaan dan bijvoorbeeld op bezoek bij een andere Montessorischool.

De taak van de leerkracht wordt beschreven in paragraaf 3.2.

1.5 De directie

De school heeft een directeur en een adjunct-directeur. De directeur is vrijgesteld van lestaken om de directietaken uit te voeren.

Als u een gesprek wilt met de directeur kunt u altijd een afspraak maken.

1.6 Het bestuur van de school

De organisatievorm van de school is een vereniging met de naam Montessori Vereniging Zeeland. Deze vereniging is opgericht in 1984.

Het bestuur van de vereniging is het bevoegd gezag van de school en formeel de werkgever van alle medewerkers.

Het bestuur heeft maar één school onder zich. Dit maakt de lijnen voor overleg kort.

Iedere ouder/verzorger van een leerling van de school wordt automatisch lid van de vereniging, tenzij de ouder/verzorger schriftelijk aan de secretaris van de vereniging te kennen geeft geen lid te willen zijn.

De bestuursleden worden gekozen uit en door de leden van de vereniging.

De leden hebben stemrecht en oefenen invloed en controle uit op het beleid van het bestuur in de algemene ledenvergadering. Tenminste één maal per jaar legt het bestuur verantwoording af aan de leden op de algemene ledenvergadering door o.a. het jaarverslag te presenteren.

Het bestuur vergadert regelmatig over allerlei zaken die de school betreffen en neemt belangrijke beslissingen. De directeur van de school is bij deze vergaderingen als adviseur aanwezig.

Leden van de vereniging kunnen zich kandidaat stellen voor een bestuursfunctie; aanmelding kan schriftelijk gebeuren via het invullen van de lijst met activiteiten voor hulpouders en door mondelinge aanmelding als er

sprake is van een vacature binnen het bestuur. In het jaarboekje staan de namen en adressen van de bestuursleden en hun functie binnen het bestuur.

De statuten van de Montessori Vereniging Zeeland en het huishoudelijk reglement liggen op school ter inzage.

1.7 De medezeggenschapsraad

Belangrijke besluiten van het bestuur worden eerst in concept aan de medezeggenschapsraad (de MR) voorgelegd. De MR bestaat uit drie ouders en drie leerkrachten. De argumenten van de MR wegen mee in de beslissingen van het bestuur. Over sommige zaken kan de MR adviseren, over andere zaken heeft het bestuur instemming van de MR nodig.

De MR kan het bestuur ook ongevraagd advies geven. Haar vergaderingen zijn in het algemeen openbaar.

De reglementen van de MR liggen eveneens op school ter inzage.

De leden van de MR worden jaarlijks in het jaarboekje genoemd.

1.8 De activiteitencommissie (AC)

Naast het bestuur en de MR bestaat er nog een andere groep ouders die meewerkt aan de school: de activiteitencommissie. Anders dan het bestuur en de MR die zich met het beleid van de school bezig houden, richt zij zich op de meer praktische zaken in de school. Het gaat vooral om het helpen organiseren en ondersteunen van activiteiten voor de kinderen, zoals

het Sinterklaasfeest, de schoolreis van de kleuters en het schoolkamp voor de kinderen vanaf groep 3. Ook bij activiteiten als het kerstdiner, de paaslunch en het slotfeest voor de hele school is de AC actief.

Omdat de eindverantwoording van de activiteiten voor de kinderen bij de leerkrachten ligt, is een nauwe samenwerking tussen team en de AC van belang. Bij de vergaderingen van de AC is dan ook altijd een vertegenwoordiger van het schoolteam aanwezig.

De AC zal regelmatig een beroep doen op andere ouders om medewerking te verlenen aan allerlei activiteiten. Vele handen maken immers licht werk!

De activiteiten worden bekostigd uit de ouderbijdrage.

De namen en telefoonnummers van de leden van de AC staan in het jaarboekje vermeld.

1.9 Klankbordgroep

Twee keer per jaar worden de ouders uitgenodigd om mee te praten over allerlei zaken die de school betreffen. Het gaat hierbij om praktische zaken en over de communicatie tussen school en ouders. Ouders kunnen zich hiervoor aan het begin van het schooljaar opgeven.

1.10 Leerlingenraad

Een aantal keren per jaar vergadert de leerlingenraad. Uit elke groep (behalve de

kleutergroepen) mogen er twee kinderen deelnemen aan de leerlingenraad. Elk schooljaar zijn dat weer andere kinderen. Ze bepreken namens hun klas punten die goed gaan en zo moeten blijven en dingen die misschien beter kunnen. Het team beslist over de aangedragen voorstellen.

1.11 De ouderbijdrage

Het bestuur vraagt alle ouders van de op school toegelaten leerlingen jaarlijks een (vrijwillige) ouderbijdrage te betalen. De ouderbijdrage maakt het onder andere mogelijk voor de kinderen allerlei leuke dingen te organiseren, zoals het Sinterklaasfeest, het kerstdiner,

excursies, de schoolreis voor de kleuters en het schoolkamp voor de kinderen vanaf groep drie. Er zijn dus geen extra kosten in de loop van het jaar.

Jaarlijks wordt tijdens de algemene ledenvergadering verantwoording afgelegd over de gedane uitgaven uit de ouderbijdrage en wordt de begroting voor het nieuwe schooljaar vastgesteld.

In het jaarboekje wordt elk jaar vermeld welk bedrag er per kind per jaar betaald moet worden om de activiteiten voor de kinderen te kunnen bekostigen. Tevens wordt er contributie gevraagd voor het lidmaatschap van de Montessori Vereniging Zeeland.

2.1 Haar leven en werk

Maria Montessori werd geboren in 1870. Zij was de eerste vrouw in Italië die afstudeerde als arts. In die tijd was er weinig aandacht voor het "kind zijn". Scholen richtten zich vooral op het overbrengen van kennis en hielden nauwelijks rekening met de behoeften van kinderen.

Maria Montessori keek op een geheel nieuwe manier naar kinderen. Zij had vertrouwen in de vele mogelijkheden van het kind. Ze richtte in de sloppenwijken van Rome kinder-opvanghuizen op, waar ook heel jonge kinderen hele dagen naar school konden. In haar observaties zag ze dat kinderen graag actief bezig zijn en dat ze zich ontwikkelen door handelend bezig te zijn. Ze ontwierp allerlei materialen waarmee het kind al handelend

kan leren en inzicht kan krijgen. Het waren materialen die aansloten bij de behoefte van het kind en die pasten bij verschillende ontwikkelingsfases. Ze richtte de omgeving van de kinderen in met klein, licht en door de kinderen zelf verplaatsbaar meubilair. Dat was heel bijzonder in die tijd.

Maria Montessori gaf de kinderen de vrijheid om hun eigen activiteiten te kiezen, omdat ze ervan overtuigd was dat kinderen het best leren als ze bezig kunnen zijn met wat hen interesseert. Er bestond veel belangstelling voor haar manier van werken en vanuit de hele wereld kwamen er mensen in haar scholen kijken. Vanaf 1909 gaf ze cursussen en publiceerde ze over haar visie, uitgangspunten en methode in een aantal artikelen en boeken. Maria Montessori overleed in 1952.

In 1916 startte de eerste Montessori-school in Nederland in Den Haag.

2.2 Montessori in deze tijd

Er zijn nu Montessorischolen over de hele wereld en al die scholen gebruiken voor een groot deel dezelfde, door Maria Montessori ontwikkelde materialen. Op een Montessorischool in India hebben ze bijvoorbeeld ook "de roze toren", net als bij ons op school.

Er zijn in Nederland meer dan 160 Montessori-basisscholen en meer dan 20 Montessorischolen voor voortgezet onderwijs

Er is een wereldwijde Montessori Vereniging, de AMI, en een Nederlandse Montessori Vereniging, de NMV, waarbij alle Montessorischolen in Nederland zijn aangesloten.

Op de website van de NMV www.montessori.nl kunt u veel informatie vinden over het Montessorionderwijs in Nederland.

Ouders kunnen lid worden van de NMV. Ze krijgen dan regelmatig het blad "Montessori Mededelingen" toegestuurd. De NMV "bewaakt" de Montessori-opleidingen, geeft nascholing en geeft boeken uit over Montessori-onderwijs. Er zijn in het Nederlands vertaalde boeken van Maria Montessori verkrijgbaar.

Tevens controleert de NMV de kwaliteit van de Montessorischolen, door eens in de paar jaar met een visitatiecommissie de scholen te bezoeken en daar een of twee dagen mee te draaien en allerlei zaken te bekijken. Alleen scholen die voldoen aan de kwaliteitseisen van de NMV, krijgen de erkenning van "Montessorischool" en mogen die naam op de gevel hangen. Ook onze school heeft deze erkenning. Het bordje hangt in het halletje bij de voordeur.

Hoofdstuk 3: Doelstellingen en kenmerken van de school

3.1 Doelstellingen van de school

Onze school richt zich op de individuele ontplooiing van kinderen, op de emotionele en verstandelijke ontwikkeling, op het ontwikkelen van de creativiteit en van de sociale en lichamelijke vaardigheden en op het verwerven van de noodzakelijke kennis. We richten ons op de ontwikkeling tot gelukkige, evenwichtige mensen met een positief zelfbeeld, die op een open en respectvolle manier met andere mensen en met de omgeving omgaan. Zelfstandigheid en de verantwoordelijkheid kunnen nemen voor het eigen handelen horen daar zeer zeker bij.

Elk kind moet zich op zijn eigen manier en in zijn eigen tempo kunnen ontwikkelen. De kinderen gaan hun eigen weg door de leerstof. Niet alle kinderen zijn op het zelfde moment aan iets toe. We bekijken de ontwikkeling van elk individueel kind en hanteren niet een gemiddelde als norm. Montessorionderwijs is een ultieme vorm van adaptief onderwijs

3.2 De taak van de leerkracht

De taak van de leerkracht is heel breed: De leerkracht

- stimuleert en motiveert de kinderen
- draagt bij aan de zelfstandigheid van de kinderen
- volgt aandachtig de ontwikkeling van elk kind
- zorgt voor een goede sfeer in de klas
- zorgt voor de voorbereide omgeving
- observeert de kinderen
- houdt systematisch de vorderingen en ontwikkeling bij, zowel voor de groep in de klassenmap, als individueel in de verslagmap
- begeleidt de kinderen in hun ontwikkeling
- geeft leiding aan de groepsprocesse in de klas
- geeft individuele lesjes en groepslessen
- houdt zich op de hoogte van nieuwe ontwikkelingen o.a. door het volgen van nascholing

Daarnaast heeft de leerkracht vertrouwen in de mogelijkheden van en respect voor het eigene van elk kind.

3.3 Kenmerken van het Montessorionderwijs.

3.3.1 Individueel werken / vrije keuze / structuur

Wij gaan er van uit dat kinderen van nature nieuwsgierig en leergierig zijn. Wij proberen die natuurlijke leergierigheid te benutten, door de

kinderen zoveel mogelijk hun eigen belangstelling te laten volgen.

Als zij in een bepaald leerstofonderdeel heel geïnteresseerd zijn, geven wij hen tijd en ruimte om hiermee bezig te zijn. Zij hebben in principe een "vrije keuze". Ze kiezen (voor een deel) hun eigen bezigheden.

In zo'n periode van grote interesse zijn de kinderen in staat om met veel gemak en met veel plezier iets onder de knie te krijgen, wat op een ander moment veel meer moeite en inspanning zou kosten. Maria Montessori noemde zo'n periode waarin een kind een duidelijke specifieke interesse laat blijken een "**gevoelige periode**".

Door observaties ziet de leerkracht aan welke lesjes de kinderen toe zijn en die lesjes worden dan aan het kind aangeboden.

De kinderen krijgen zo verschillende keuzemogelijkheden aangeboden.

Er is een vrije keuze, maar het is "**een vrijheid in gebondenheid**".

Het gekozen werk moet wel passen bij de ontwikkeling van het kind en er moet een bepaalde mate van inspanning nodig zijn. Het werk mag niet te makkelijk zijn.

Elk kind gaat zijn eigen weg door de leerstof.

De leerkracht bewaakt systematisch de voortgang, zorgt ervoor dat er geen hiaten ontstaan en treedt vooral ondersteunend en stimulerend op. De kinderen worden in staat gesteld zich

te ontwikkelen naar hun eigen aanleg, op hun eigen manier en in hun eigen tempo.

Regelmatig wordt nagegaan of de aangeboden leerstof beheerst wordt. Per bouw is vastgesteld wat de kinderen in ieder geval aan het eind van de bouw moeten beheersen. Je mag wel altijd voorlopen, maar niet zonder bepaalde redenen achterlopen.

Kinderen die moeite hebben hun werk zelf te kiezen, krijgen van de leerkracht opdrachten die bij hun ontwikkeling passen. Er moet flink gewerkt worden op school en het individueel werken is niet iets vrijblijvends. Er moet een passende portie werk gedaan zijn.

Naarmate de kinderen ouder worden, zijn er steeds meer dingen die "moeten", maar een kind kan in principe nog steeds zelf bepalen wanneer en vaak ook hoe lang het aan iets werkt.

Ze leren de verplichte werkjes (voor een periode van een dag, een week of een aantal weken) zo in te delen dat alles op de afgesproken tijd af is.

Aan het eind van groep acht hebben ze uiteindelijk minstens dezelfde leerstof gehad als kinderen op andere scholen en zijn ze "klaar" voor het voorgezet onderwijs. Ze hebben alleen op een andere manier leren leren. Ze hebben in het algemeen meer vertrouwen in zichzelf en weten wat ze wel en niet goed kunnen. Ze zijn gewend hun tijd goed in te delen, zelfstandig te werken en initiatieven

te tonen. Deze zaken worden steeds als positieve punten van onze leerlingen genoemd door leraren van het voortgezet onderwijs.

Hoewel de kinderen voor een deel kunnen bepalen wanneer ze welk werk doen is er een duidelijke structuur op onze school. Elke klas heeft een weekrooster. Naast de periodes van individueel werken staan er ook gezamenlijke activiteiten op het rooster.

We praten met de hele groep over allerlei onderwerpen van bijvoorbeeld wereldverkenning, aardrijkskunde, biologie en geschiedenis.

We behandelen de onderwerpen zoveel mogelijk in samenhang en niet zozeer als vakken apart. We noemen het geheel aan zaakvakken : kosmisch onderwijs en opvoeding (KOO). Ook voorlezen, allerlei taalactiviteiten, handenarbeid, muziek en gymnastiek doen we met de hele groep. De eigen belevenissen van de kinderen komen regelmatig aan bod.

Daarnaast zijn er lesjes voor kleine groepjes kinderen, die bijvoorbeeld op een bepaald moment even ver zijn met de leerstof.

Zo'n weekrooster geeft de leerkracht en de kinderen een duidelijk beeld van hoe de week eruit ziet. Natuurlijk wordt er bij projecten en feesten wel eens van het vaste weekrooster afgeweken.

Naast de structuur van het weekrooster zit er ook een duidelijke structuur in het individuele werk. De kinderen

werken veel met opdrachtenkaarten. Elke opdrachtenkaart is een afgebakend stukje werk, volgens een vast schema en staat op een vaste plek in de klas. Het werkje is af als de hele kaart gemaakt is. Ook de werkjes met de materialen hebben een duidelijk doel, een begin en een eind. Veel materialen zijn zelfcorrigerend.

Tijdens het individueel werken biedt de leerkracht de kinderen hulp bij het gekozen werk. We hebben het zo georganiseerd dat de kinderen niet naar het bureau van de leerkracht lopen, maar dat de leerkracht de groepjes langs gaat. Vanaf groep 3 gebruiken de kinderen een speciaal blokje. Elk kind dat niet verder kan met zijn werkje, legt zijn blokje met het vraagteken naar boven op zijn tafel en pakt even een ander werkje. De leerkracht ziet bij het rondgaan door de klas nu precies bij welk kind ze even moet gaan zitten om hulp te bieden.

De kinderen weten dat de leerkracht de klas rondgaat en ze kunnen intussen met ander werk verder, zodat er geen tijd verloren gaat met wachten. Het bevordert de rust in de klas als er geen rijtje kinderen bij het bureau van de leerkracht staat.

Er zijn duidelijke omgangsregels en een van de belangrijkste is dat de kinderen elkaar niet mogen storen tijdens het werken.

3.3.2 Groepsorganisatie

De school is verdeeld in de onderbouw (groep 1 / 2), de middenbouw (groep 3 / 4), de tussenbouw (groep 5 /6) en de bovenbouw (groep 7 /8).

In elke bouw zitten dus twee leerjaren samen.

Deze indeling is niet gemaakt uit noodzaak, maar vanwege de grote voordelen die deze indeling binnen ons onderwijs heeft.

Binnen een klas zitten kinderen van verschillende leeftijden bij elkaar. We noemen dit een "heterogene" groep. Het kind is dus meerdere keren in zijn schooltijd de jongste of de oudste van de groep. Hierdoor worden sociale ervaringen breder en zijn de mogelijkheden om elkaar hulp te geven en hulp te ontvangen optimaal. Elk jaar verandert de groepssamenstelling, doordat de oudsten van de groep doorgaan naar de volgende bouw en er nieuwe jongste kinderen bij komen. Deze steeds wisselende groepssamenstelling heeft ook als

voordeel dat de kinderen steeds een andere rol in de groep kunnen krijgen. Ze zitten niet acht jaar bij dezelfde kinderen in de groep. Een deel van de kinderen van de ene groep twee komen bijvoorbeeld met een deel van de kinderen van de andere groep twee samen als groep drie in één van de twee middenbouwen. Dit daagt de kinderen uit tot het sluiten van nieuwe vriendschappen.

Tempo- en niveauverschillen vallen nauwelijks op, omdat het heel gewoon is dat iedereen met ander werk bezig is. Het competentiegevoel wordt hierdoor vergroot en de kans op faalangst wordt verkleind.

3.3.3 De voorbereide omgeving

We zorgen ervoor, dat de omgeving het kind uitdaagt tot leren.

Het kind moet steeds in de klas die zaken kunnen vinden die het nodig heeft om zich te ontwikkelen. Dit noemen we in het Montessorionderwijs de "voorbereide

Niet al het materiaal hoeft steeds in het zichtte staan. De voorbereide omgeving past zich aan bij wat er leeft in de klas.

In elke klas staat een "aandachts-tafeltje", waarop de kinderen over een bepaald onderwerp, dat in die periode centraal staat, van alles kunnen vinden ("spulletjes", boeken, werkjes, werkbladen, materiaal om te onderzoeken enzovoort.) Vaak is er ook een prikbord ingericht rond het thema.

De leerkracht zorgt er samen met de kinderen voor dat de klas er altijd verzorgd en uitnodigend uitziet. We zorgen voor een rustige en ordelijke leeromgeving. De omgeving moet wel uitdagen, maar niet door overdaad de aandacht afleiden.

omgeving". Het kunnen maken van een vrije keuze is voor een deel afhankelijk van de voorbereide omgeving . Het materiaal staat dan ook goed zichtbaar en overzichtelijk in open kasten opgesteld. De kinderen kunnen het zelf pakken en weer terugzetten.

Voor een aantal vakken werken we met lesboeken en voor andere vakken werken we met opdrachtenkaarten, die gesorteerd in allerlei kaartenbakken in de klas staan.

De kaart is meteen een afgeronde portie werk.

3.3.4 Materialen

Een belangrijk onderdeel in de leeromgeving van de Montessorischool zijn de specifieke leermiddelen, "het materiaal".

Het materiaal is een middel om al handelend begrippen en vaardigheden aan te leren. Het is een schakel tussen doen en denken.

van honderd en kubussen van duizend, ontdekken zij hoe het tientallig stelsel is opgebouwd.

Stapje voor stapje wordt het concrete materiaal vervangen door symbolisch materiaal, waarna als vanzelf de stap naar het abstracte, het uit het hoofd rekenen, volgt.

De kinderen kunnen na een korte instructie zelfstandig met het materiaal aan de slag. Door het werken met het materiaal ontwikkelen zij zichzelf. Veel van de materialen zijn door Maria Montessori en haar medewerkers in de beginperiode ontwikkeld en hebben in de loop der tijd hun waarde behouden.

Een voorbeeld hiervoor uit het rekenen : Door jonge kinderen handelend bezig te laten zijn met losse kraaltjes (de eenheden), tienstaafjes, vierkanten

De leerkracht geeft het kind een lesje met een materiaal als het kind daar aan toe is. Ze houdt goed in de gaten hoe het gaat, ook al zijn veel van de materialen zelfcorrigerend, d.w.z. dat het kind zelf ziet wat het goed of fout heeft gedaan.

Op onze school zijn natuurlijk de standaard Montessorimaterialen aanwezig.

Er worden nog steeds nieuwe Montessorimaterialen ontwikkeld en uitgegeven. Daarnaast passen we

algemene leermiddelen aan onze manier van individueel werken aan.

De leerkrachten maken ook zelf "werkjes" voor hun eigen groep, inspeland op de behoefte en interesse van de kinderen. Soms aansluitend bij een onderwerp dat in de hele groep leeft, maar ook wel voor een individueel kind. Elk kind moet altijd iets van zijn gading kunnen vinden

We zorgen voor een "doorgaande lijn": in de onderbouw staan ook materialen van het begin van de middenbouw en in de middenbouw staan materialen

van de onderbouw. Zo is het ook bij de overgangen tussen de andere groepen. Kinderen kunnen altijd verder met de leerstof van een volgende groep zonder dat dat bij de andere kinderen opvalt. Dus kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong voelen zich bij ons op school goed op hun plaats.

Computers zijn een waardevolle aanvulling op ons materiaal. Ze worden in alle groepen systematisch gebruikt. De kinderen kunnen hier heel goed zelfstandig mee werken en er is een

directe controle van de fout.
In elke groep staan twee of drie computers. Tijdens het individueel werken zijn de computers steeds in gebruik, bijvoorbeeld voor het oefenen van spelling, de tafels van vermenigvuldiging en topografie. Daarnaast worden de computers gebruikt voor het maken van verhalen, werkstukken en power point presentaties en voor het opzoeken van informatie op internet.

3.3.5 Zelfstandigheid

Een kenmerkende uitspraak van Maria Montessori is :

Help mij het zelf te doen

Zij bedoelt hiermee dat de opvoeders de taak hebben, de kinderen te leren zo veel mogelijk zelfstandig te doen.

Een kind hoeft niet zelfstandig te zijn als het op een Montessorischool komt, maar kinderen leren in de loop der jaren steeds zelfstandiger te zijn.

In de onderbouw leren de kinderen bijvoorbeeld al snel hun veters strikken en vanaf het moment dat ze dat kunnen, wordt ook van hen verwacht dat ze dat zelf doen. Hoe ouder de kinderen worden hoe meer ze leren zelf verantwoordelijk te zijn en zelf initiatieven te nemen. Ze leren conflictjes zelf op te lossen en leren bijvoorbeeld zien wanneer iemand hulp nodig heeft en dan ook hulp te bieden.

Hoofdstuk 4: Montessori-onderwijs in de praktijk

4.1 Aandacht voor het individuele kind

Wij gaan uit van de ontwikkeling van het individuele kind. Wij volgen het kind in zijn totale ontwikkeling en geven daarbij de passende lesjes.

Bij ieder kind gebeurt dat op de manier die het beste bij hem of haar past. We gaan dus niet uit van een bepaald groepsgemiddelde. We gaan uit van de voortgang in de ontwikkeling en bekijken of het kind een bepaald stapje in het leerproces beheerst.

Hiervoor hebben we een speciale lijst ontwikkeld waarop we aangeven hoever het kind is. Deze lijst zit in de verslagmap. We maken op onze school geen gebruik van cijfers. Alleen in de bovenbouw krijgen de kinderen voor een aantal vakken, voor een overhoring, wel cijfers of een andere beoordeling in bijvoorbeeld G (=goed), V (=voldoende) of O (onvoldoende). Dit is om ze alvast voor te bereiden op het voortgezet onderwijs, waar dit gebruikelijk is.

In het verslag kunnen we alle elementen die we belangrijk vinden voor de ontwikkeling van het kind vermelden.

Drie keer per jaar wordt de voortgang van elk kind met de ouders besproken, waarbij er twee keer per jaar een schriftelijk verslag wordt meegegeven.

Er staat dus naast informatie over de leerprestaties ook steeds iets in over de omgang met andere kinderen en over de werkhouding van het kind.

uw kind heeft opdrachten op tijd af:			1. _____
☐ ja	☐ ja	☐ ja	2. _____
☐ nee	☐ nee	☐ nee	3. _____
☐ wisselend	☐ wisselend	☐ wisselend	
het werktempo komt overeen met het eigen kunnen:			1. _____
☐ ja	☐ ja	☐ ja	2. _____
☐ nee	☐ nee	☐ nee	3. _____
☐ wisselend	☐ wisselend	☐ wisselend	
herhaling/ oefening van de lesjes:			1. _____
☐ uit zichzelf	☐ uit zichzelf	☐ uit zichzelf	2. _____
☐ via anderen	☐ via anderen	☐ via anderen	3. _____
☐ na opdracht	☐ na opdracht	☐ na opdracht	
uw kind werkt met anderen samen:			1. _____
☐ vaak	☐ vaak	☐ vaak	2. _____
☐ soms	☐ soms	☐ soms	3. _____
☐ zelden	☐ zelden	☐ zelden	
☐ positief	☐ positief	☐ positief	
☐ moeizaam	☐ moeizaam	☐ moeizaam	
sociale contacten			
uw kind heeft vriendjes in de klas:			1. _____
☐ ja	☐ ja	☐ ja	2. _____
☐ nee	☐ nee	☐ nee	3. _____
☐ vast kind	☐ vast kind	☐ vast kind	
☐ vast groepje	☐ vast groepje	☐ vast groepje	
uw kind heeft problemen in de omgang met anderen:			1. _____
☐ zelden	☐ zelden	☐ zelden	2. _____
☐ soms	☐ soms	☐ soms	3. _____
☐ vaak	☐ vaak	☐ vaak	
uw kind gedraagt zich tijdens het spelen:			1. _____
☐ sociaal	☐ sociaal	☐ sociaal	2. _____
☐ dominant	☐ dominant	☐ dominant	3. _____
☐ volgzzaam	☐ volgzzaam	☐ volgzzaam	

pagina 2

Belangrijk voor het goed functioneren van het kind is dat het zich goed en veilig voelt in de groep en het naar zijn zin heeft met de andere kinderen en de leerkracht.

Het kind moet met plezier naar school gaan en het fijn vinden om te leren. Het kind moet een gevoel van competentie hebben, het moet voelen: "Ik kan dit". Dan pas zal het kind op zich optimaal ontplooiën.

4.2 Aandacht voor de omgang met elkaar

Naast de aandacht voor het individuele kind, besteden we veel aandacht aan de omgang met elkaar. De ontwikkeling van sociale vaardigheden vinden we erg belangrijk.

De kinderen leren rekening te houden met elkaar, om iets voor elkaar te doen, elkaar te helpen en om samen te werken. Ze mogen vaak met een vriendje of vriendinnetje een werkje maken of met een klein groepje ergens aan werken. Op deze wijze maken de kinderen zich sociale vaardigheden eigen.

We hebben een aantal omgangsregels opgesteld waarmee we willen aangeven hoe het bij ons op school hoort. We hechten er veel belang aan dat de kinderen hiervan het nut inzien en zich aan deze regels houden.

Deze regels vindt u als bijlage achterin deze gids. Tevens zijn we attent op andere elementaire omgangsvormen, zoals beleefd zijn, niet praten als iemand anders al praat, iemand aankijken als je praat, enzovoort.

Kinderen mogen af en toe op eigen initiatief in een andere klas op bezoek, bij een broertje, een zusje of een vriendje, naar hun vorige klas of naar een volgende klas. Ze nemen hun eigen werk mee. Ze zien dan weer andere kinderen, een andere leerkracht en de gang van zaken in een andere klas. Op deze manier leren ze respect te hebben voor kinderen van een andere leeftijdsgroep. Ze zien dat bij

een bepaalde leeftijd een bepaald gedrag hoort en accepteren dat gedrag ook van elkaar.

Als voorbereiding op de overgang naar een andere bouw gaan de kinderen volgens een bezoekerrooster in beide groepen van de volgende bouw af en toe op bezoek om te wennen.

In de kleine pauze (rond half 11) spelen de kinderen van een bouw gezamenlijk buiten. Naast even een frisse neus halen, leren de kinderen zo ook met elkaar omgaan.

Alle kinderen blijven tussen de middag op school over. De kinderen eten met de eigen leerkracht in hun eigen klaslokaal.

Daarna spelen de kinderen buiten.

Het hoort in het totale ritme van de dag; ze werken samen, ze spelen samen en ze eten samen.

Ook de omgang met volwassenen heeft de aandacht. De kinderen leren bijvoorbeeld om een hand te geven als ze de klas in komen en ook weer als ze naar huis gaan. Dit geeft de gelegenheid voor een kort persoonlijk contact.

Iedere week heeft een andere groep de beurt om een toneelstukje te spelen of allerlei liedjes te laten horen tijdens de weeksluiting in de hal.

We vinden het belangrijk dat de kinderen een gevoel van saamhorigheid ontwikkelen en leren luisteren naar elkaar. Ook je best doen om voor andere groepen een leuke voorstelling te verzorgen, hoort hierbij.

De ouders van de kinderen die toneelspelen mogen komen kijken.

4.3 Aandacht voor de omgeving

Het derde aandachtspunt is de aandacht voor de omgeving. We leren de kinderen dat ze netjes moeten omgaan met het materiaal dat ze gebruiken. Als ze iets kiezen zijn zij daar verantwoordelijk voor en moeten zij zorgen dat het ook weer netjes in de kast terug komt. De kasten en de laatjes worden door de kinderen opgeruimd en de kinderen hebben de verantwoording over hun eigen plantje dat ze van thuis meenemen.

De kinderen leren in algemene lesjes hoe ze bijvoorbeeld een gieter dragen, afwassen, schoenen poetsen. Het is vanzelfsprekend dat de kinderen hun afval (lege pakjes, propjes en dergelijke) zelf in de daarvoor bestemde afvalbakken deponeren. We vinden aandacht voor het milieu belangrijk en hebben in de klassen afvalbakken voor papier, gft en restafval. Door middel van lesjes en kringgesprekken proberen we bij de kinderen belangstelling te wekken voor de wereld om hen heen en hen een open houding bij te brengen. Wat er in de wereld gebeurt halen we, als het bij de leeftijd van de kinderen past, op een manier die bij de leeftijd past, de school binnen en daar praten we over. In alle klassen wordt regelmatig naar programma's van de schooltelevisie gekeken. De bovenbouw kijkt elke week naar het schoolt.v.-weekjournaal.

4.4 Bijzondere activiteiten

Door het jaar heen organiseren we voor de kinderen allerlei activiteiten, zoals het schoolreisje voor de kleuters en het schoolkamp voor de kinderen vanaf groep 3.

De kinderen van de middenbouw en de tussenbouw gaan jaarlijks twee dagen op schoolkamp en overnachten één keer. De kinderen van de bovenbouw blijven een dag en een nacht langer. Hulp van ouders is hierbij onmisbaar.

Verder zijn er geregeld excursies.

Deze excursies worden meestal gekoppeld aan de thema's die bij KOO behandeld worden. Is er bijvoorbeeld in een groep in de lente een project over vlinders, dan is het leuk om met die groep een bezoek te brengen aan een vlinderkas.

Ieder jaar hebben we met alle kinderen van de hele school een project over een bepaald onderwerp. Dit duurt ongeveer twee weken. Ieder jaar gaat het over iets anders. Zo kan men denken aan een verkeersproject, een voedingsproject, een kunstproject of een project rondom verschillende landen.

Er zijn veel toneelgroepen die toneelvoorstellingen voor kinderen verzorgen. Wij organiseren regelmatig een optreden op onze school of gaan met een paar klassen naar een voorstelling toe.

Het slotfeest hoort ieder jaar tot de bijzondere activiteiten, net als het afscheid van de kinderen van groep 8. Deze feesten vinden beide plaats in de laatste schoolweek.

We hebben elke jaar een kerstdiner op een avond in de laatste schoolweek van het kalenderjaar. Met Pasen hebben we een paaslunch of paasontbijt.

Ouders van de activiteitencommissie verzorgen dit met behulp van andere ouders.

Hoofdstuk 5: Onze zorg voor de kinderen

5.1 Uitgangspunten en doelstellingen van de zorgverbreding

Op onze school zit de zorg voor de kinderen verweven in alles wat we met de kinderen doen. We bieden de kinderen onderwijs op maat: adaptief onderwijs. Dat betekent dat de leerkracht de leerstof steeds aan de behoefte van het kind aanpast. Als een kind zich niet zo ontwikkelt als men zou mogen verwachten, biedt de leerkracht specifieke oefenstof aan.

Onze doelstelling voor elk kind is: het kind datgene te bieden wat het nodig heeft om zich optimaal te kunnen ontwikkelen.

Kinderen die problemen ondervinden in het leer- en ontwikkelingsproces noemen we "zorgleerlingen". Zij hebben extra zorg nodig.

Het geheel aan maatregelen voor de zorgleerlingen wordt de "zorgverbreding" genoemd, hierbij horen ook de leerling- en de voortgangsbesprekingen, waarover later meer.

De problemen die kinderen kunnen hebben, kunnen zich op allerlei gebieden voordoen. Het kan gaan om problemen met de leerstof, problemen op het gebied van de sociaal-emotionele ontwikkeling of gedragsproblemen.

Als het leerproces niet vloeiend verloopt, spreken we nog niet meteen van leerproblemen. Soms is er sprake van iets kleins, dat snel op te lossen is, of kan het kind iets langer de tijd nodig hebben

om zich de stof eigen te maken. Iets waarvoor binnen onze vorm van onderwijs gelukkig voldoende ruimte is.

5.2 Groepsorganisatie

We hebben heterogene groepen van twee jaargroepen bij elkaar.

Naast de ingeroosterde tijd voor individueel werken, waarbij de leerkracht de kinderen individueel begeleidt bij hun werk, zijn er momenten voor activiteiten met de hele groep of met de jaargroep. Het werken met niveaugroepjes vindt structureel plaats.

In principe vindt de zorg tijdens het individueel werken gewoon in de groep plaats. De kinderen blijven in hun groep en krijgen daar die instructie die ze nodig hebben. Binnen het Montessorionderwijs vindt steeds afstemming plaats: elk kind krijgt dat werk te doen, dat met voldoende inspanning een goed resultaat oplevert (als een kind zijn best heeft gedaan en toch veel fouten heeft in gemaakt werk, is het werk dus eigenlijk een verkeerde keuze geweest). We hebben behalve aandacht voor de productkant van het werk van de kinderen ook aandacht voor de proceskant. Het "hoe doe je het" geeft vaak meer informatie dan het goede antwoord.

Op onze school volgen we de leerlingen op systematische wijze.

In de klassenmap wordt de voortgang van de kinderen bijgehouden, tevens wordt regelmatig het leerlingvolgsysteem bijgewerkt en zijn er voortgangsbesprekingen.

Deze voortgangsbesprekingen zijn drie keer per schooljaar. De voortgang van alle leerlingen wordt onder de loep genomen en voor kinderen die dreigen uit te vallen, gezien de gestelde minimumdoelen, wordt er een hulpplan gemaakt. Het kan zijn dat er in een bepaalde groep een aantal kinderen een zelfde soort probleem heeft, zodat er voor een groepje kinderen een gezamenlijk hulpplan wordt gemaakt: een groepsplan.

Kinderen die extra zorg nodig hebben worden in de rest van dit hoofdstuk "zorgleerlingen" genoemd.

De zorgleerlingen worden enkele weken na de voortgangsbesprekingen nogmaals besproken met de intern begeleider (de IB-er). De voortgang van de handelingsplannen of hulpplannen worden geëvalueerd en zonodig bijgesteld. Bekeken wordt of de doelen gehaald worden.

5.3 Extra leerkrachten

We hebben op school een intern begeleider aangesteld (IB-er) voor anderhalve dag per week. Deze intern begeleider is tevens zorgcoördinator. Zij bewaakt (met de leerkrachten) de voortgang van de leerlingen, beheert de leerlingdossiers van de zorgleerlingen en helpt de leerkrachten met het opstellen van handelingsplannen. De IB-er ondersteunt de leerkrachten, maar de leerkracht staat wel centraal en blijft verantwoordelijk voor de leerlingen uit de groep.

Daarnaast hebben we twee leerkrachten voor remedial teaching (RT-ers) binnen de school voor een aantal dagdelen per week. Zij werken met kinderen volgens een samen met de leerkracht opgesteld handelingsplan en geven soms opdrachten mee voor in de klas. Ook doen zij allerlei onderzoekjes om vast te stellen wat het probleem van een kind precies is en om te bepalen hoe het kind het best geholpen kan worden. Regelmatig wordt er geëvalueerd en eventueel wordt een plan bijgesteld.

5.4 Werkwijze voor zorgleerlingen

De werkwijze voor de zorgleerlingen is als volgt:

1. Signalering door de groepsleerkracht door:
  - a. algemene observaties in de groep (eigen leerkracht, IB-er of directeur)
  - b. resultaten van gemaakt werk (incl. toetsjes)
  - c. voortgangsbesprekingen
2. Diagnostisering van het probleem door:
  - a. gerichte observaties door de leerkracht of de IB-er
  - b. onderzoekjes door de leerkracht of de IB-er/RT-er
  - c. probleem voorleggen aan de ouders en bij hen informatie inwinnen.
3. Opstellen van een handelingsplan door de leerkracht (in overleg met de IB-er/RT-er).
Het handelingsplan wordt besproken

met de ouders en door de ouders ondertekend voor gezien.

4. Uitvoering van het plan in de groep of gedeeltelijk ook met de RT-er
5. Evaluatie van het plan en de vorderingen van het kind door de leerkracht (en de ouders bij een handelingsplan).
6. Bijstelling en/of nieuw plan

Als na het volgen van deze werkwijze het probleem niet is opgelost of er is geen of te weinig vooruitgang geboekt, wordt een kind in breder verband besproken.

Dit kan zijn in de leerlingbespreking, de HGPD of in de consultatie-bespreking.

Het kan nodig zijn op school meer gegevens te verzamelen om tot een nieuw handelingsplan te komen of het kan nodig zijn het kind nader te laten onderzoeken door externen.

Als we er na verschillende handelingsplannen en veel extra zorg niet in slagen het kind goed vooruit te helpen, komt verwijzing naar het speciaal onderwijs in beeld. Het kind komt dan eerst in de HGPD (5.4.1) en het zorgplatform (5.4.4)

5.4.1 HGPD

Een specifieke manier van het bespreken van de zorgleerlingen is de HGPD.

HGPD betekent Handelings Gerichte Proces Diagnostiek.

Het gaat hierbij om het begeleiden van kinderen met een probleem vanuit de visie van "kansen" .

Kinderen met problemen die niet op

(middel)korte termijn kunnen worden opgelost door de leerkracht (met of zonder hulp van de RT) en waarvan nog gezocht wordt naar de beste manier van behandelen, komen in de HGPD.

Een vaste begeleidster van het RPCZ komt 10 keer per jaar (dus elke maand) op school om met de IB-er en de eigen leerkracht van het kind "HGPD" te doen. Het RPCZ is het Regionaal Pedagogisch Centrum Zeeland, de schoolbegeleidingsdienst in Zeeland.

Op alle deelgebieden (kind zelf, school, thuis en omgeving) wordt in kaart gebracht :

de plussen: beschermende en compenserende factoren

de minnen: risico's en belemmerende factoren

de kansen: mogelijke acties, op basis van compenserende factoren

Alle gegevens worden door de leerkracht digitaal ingevoerd in een specifiek HGPD format.

Bij elke bespreking wordt het dossier bijgewerkt met de voorgenomen acties en wordt het dus langer, uitgebreider en meer gedetailleerd.

Er worden acties afgesproken die gelijk de volgende dag kunnen beginnen. Vanuit de evaluatie van de acties worden nieuwe acties geformuleerd. Het gaat erom steeds na een korte periode vast te stellen: wat werkt wel en wat werkt niet. De acties zijn gericht op het handelen van de leerkracht. Het is een cyclisch proces van voortschrijdend inzicht, waardoor

de leerkracht het kind optimaal kan begeleiden in zijn ontwikkeling.

Ouders worden op de hoogte gesteld van het feit dat hun kind in de HGPD komt en er wordt samen gekeken of er "thuisfactoren" van invloed kunnen zijn op de problemen. Van de ouders wordt een actieve bijdrage gevraagd om mee te denken en mogelijkheden te zoeken om de problemen op te lossen. In sommige gevallen wordt samen met het kind gesproken over zijn visie op oplossingen van zijn probleem.

Kernwoorden bij de HGPD zijn: denken in kansen, mogelijkheden en ontwikkelkracht, concrete acties waarmee je meteen begint. Anders geformuleerd: Samen op weg om in de dagelijkse praktijk, werkenderwijs steeds beter met problemen om te kunnen gaan. Ouders worden op de hoogte gehouden van de gemaakte afspraken en de vorderingen van het kind

5.4.2 De consultatieteambespreking

De consultatieteambesprekingen zijn besprekingen met afgevaardigden van verschillende scholen binnen een wijk waarbij een vaste schoolbegeleider van het RPCZ aanwezig is. Daarnaast zijn aanwezig: de schoolarts, een maatschappelijk werkster, een wijkverpleegkundige, iemand van bureau jeugdzorg, iemand van de politie en iemand van de kinderopvang

(peuterspeelzalen). Ook de leerplicht-ambtenaar kan uitgenodigd worden. Deze gesprekken zijn zes keer per jaar. Doel van deze bijeenkomsten is om meteen de juiste externe hulp in te kunnen schakelen voor een kind dat gedragsproblemen heeft, zoals bijvoorbeeld agressief gedrag, spijbelen, angstig gedrag of faalangst. Voor aanmelding bij het consultatieteam moeten er speciale formulieren door de school en door de ouders worden ingevuld.

5.4.3 Externe organisaties

Als verder onderzoek ons noodzakelijk lijkt, kunnen we als school ouders vragen hun kind door externe specialisten te laten onderzoeken. Mogelijkheden voor extern onderzoek zijn er bijvoorbeeld bij: de schoolarts, de logopedist, Emergis (kinder- en jeugdpsychiatrie), het VTO-team, de fysiotherapeut, de orthopedagoog en Auris. Met de resultaten van een onderzoek kunnen we het kind verder op weg helpen, zowel binnen de school, als door verwijzingen naar andere instanties.

Als ouders hun kind willen laten onderzoeken op bijv. dyslexie en binnen de school wordt dit niet noodzakelijk gevonden om de goede voortgang van het onderwijs te waarborgen, dan wordt een onderzoek niet door de school geregeld en bekostigd. Er is vanaf januari een nieuwe regeling waarbij zorgverzekeraars bijdragen in de kosten voor onderzoek naar en

behandeling van dyslexie. Dit geldt in 2009 alleen voor kinderen uit groep 4. Daarna ook voor oudere kinderen. De school moet hiervoor een afgesproken procedure volgen, vastgelegd in het landelijke "Masterplan dyslexie".

5.4.4 Verwijzing naar het speciaal onderwijs

Aanmelding voor het speciaal basisonderwijs kan alleen plaats vinden via het zorgplatform (zie 5.4.5). Er is een onafhankelijke commissie die over de aanmelding beslist de Permanente Commissie Leerlingenzorg (de PCL). Kinderen moeten echt ernstige problemen hebben, die op de basisschool niet op te lossen zijn, willen ze toegelaten worden tot het speciaal onderwijs. Ouders kunnen tegen de beslissing van de PCL in beroep gaan. Het een en ander is in details beschreven in het zorgplan van de Bevelanden.

5.4.5 Het zorgplatform

In het zorgplatform zitten vertegenwoordigers van het speciaal onderwijs (in ons geval van "de Tweern") en van het RPCZ (Regionaal Pedagogisch Centrum Zeeland).

Het zorgplatform is regionaal en bij ons heet het "de Bevelanden".

Elke school betaalt een bepaald bedrag per jaar aan dit zorgplatform.

Het zorgplatform kan voor een kind worden ingeschakeld, als we denken dat het kind op school niet meer goed opvangbaar is en beter af zou zijn op het speciaal onderwijs. De school moet (via het HGPD dossier) kunnen aantonen dat het kind al langere tijd specifieke hulp op school heeft gekregen.

Voor aanmelding bij het zorgplatform moeten er speciale formulieren door de school en door de ouders worden ingevuld. Na bespreking van een kind in het zorgplatform komt er meestal iemand van het speciaal onderwijs het kind onderzoeken. Na dit onderzoek wordt besloten of het kind aangemeld wordt bij de PCL voor plaatsing in het speciaal onderwijs of dat het kind op de eigen school extra begeleiding krijgt van iemand van het speciaal onderwijs (ambulante begeleiding).

Elk schooljaar kan er maar een beperkt aantal kinderen aangemeld worden bij het zorgplatform.

5.5 Kinderen met een "rugzakje"

"Rugzakleerlingen" is de benaming voor die kinderen waarvoor de school een apart budget van de overheid heeft gekregen (dat extra budget wordt gezien als de "rugzak").

Als een kind ernstige problemen heeft bijv. op het gebied van de taalontwikkeling, of als een kind een stoornis heeft binnen het autistisch spectrum dan kan dat kind aangemeld worden bij een CVI (Commissie Van Indicatiestelling). Er vindt een uitgebreid onderzoek plaats door allerlei deskundigen en als de problemen ernstig genoeg zijn, kan het kind een bepaalde indicatie krijgen. Met die indicatie kan een kind naar een Regionaal Expertise Centrum (een REC-school), bijv. de Kring (spraak/taalproblemen), de Sprienke (motorische problemen) of de Ithakaschool (problemen binnen autistisch spectrum). Als ouders het kind op de gewone basisschool willen houden, wordt dat met de school overlegd en kan dat in de meeste gevallen.

De school krijgt dan extra geld voor begeleiding en er komen deskundigen van dat specifieke REC op school om adviezen te geven. Dit wordt dan de "ambulante begeleiding" genoemd.

Op school hebben we in beleidsstukken vastgelegd in hoeverre we kinderen met een rugzakje op school kunnen opvangen. Dit heeft dan onder andere te maken met de zorgzwaarte en het aantal rugzakleerlingen per leerjaar.

We geven hierin ook duidelijk aan

wat de grenzen van onze school, als Montessorischool, zijn.

5.6 Ernstige gedragsproblemen

Vooraf bij gedragsproblemen is het van belang dat school en ouders op één lijn komen en er één gezamenlijk plan komt voor school en thuis.

Als de gedragsproblemen dermate groot zijn dat de veiligheid van de groep in het geding komt of de aandacht van de leerkracht voor lange tijd onevenredig veel naar een bepaald kind uit gaat, wordt er met de ouders gesproken over mogelijke alternatieven.

5.7 Werkwijze voor snelle kinderen

Binnen het Montessorionderwijs is het gebruikelijk dat kinderen met verschillende werkzaamheden bezig zijn binnen een groep.

Kinderen die snel door de basisstof gaan, krijgen verrijkingsstof en verdiepingsstof, waardoor er voldoende uitdaging blijft in de leerstof. Ook deze kinderen moeten kunnen ervaren dat ze zich moeten inspannen om een goed resultaat te behalen.

We hebben op school diverse materialen specifiek voor deze groep kinderen aangeschaft.

Per kind wordt een keuze gemaakt uit het aanwezige materiaal of speciaal voor dat kind nieuw materiaal aangeschaft.

Aandachtspunten in de werkwijze zijn:

- Doortoetsen (dat wil zeggen dat als een toets met goed resultaat is

gedaan, de volgende moeilijkere toets aangeboden wordt, net zo lang tot het niveau van het kind duidelijk is).

- Meer en andere eisen stellen aan het werk.
- Meer spreekbeurten en werkstukken dan de andere kinderen.
- Dieper ingaan op de leerstof.
- Onderwerpen die de belangstelling van de kinderen hebben uitdiepen.
- Regelmatig lesjes, gesprekjes en opdrachten met een groepje heel snelle kinderen (een soort "plusklas").

In uitzonderlijke gevallen is het mogelijk dat zeer snelle kinderen een jaar korter doen over de basisschool. Zij kunnen dan de leerstof van twee jaren in één jaar doen. In onze combinatiegroepen is dit heel goed mogelijk, zonder dat dat erg opvalt. Via school laten we de snelle kinderen niet onderzoeken op hoogbegaafdheid.

5.8 Onderwijs aan langdurig zieke kinderen

De school van een langdurig zieke leerling is verantwoordelijk voor het verzorgen van onderwijs aan die leerling. We volgen in zo'n situatie de richtlijnen uit de wet. In het schoolplan is hier meer informatie over te vinden.

De school houdt in samenwerking met de ouders contact met de leerling en zorgt voor het onderwijs, zowel in het ziekenhuis als thuis.

Ook zorgen we ervoor dat het zieke kind zoveel mogelijk contact met de klas houdt via bijvoorbeeld een webcam en MSN.

Hoofdstuk 6: Aanmelding / doorstroom vervolgonderwijs

6.1 Aanmelding van nieuwe leerlingen

6.1.1 Aanmelding van vier-jarigen

De gang van zaken bij aanmelding is als volgt geregeld:

Na een verzoek om informatie krijgen ouders de schoolgids uitgereikt of toegestuurd. Ze kunnen een afspraak maken met de directeur. Tijdens een gesprek komen bepaalde vaste punten naar voren. Ouders kunnen allerlei vragen stellen en ook de directeur zal vragen stellen over het kind.

Tevens krijgen ouders een rondleiding door de school en is het mogelijk om in de groepen (bijvoorbeeld in de onderbouw) een kijkje nemen.

Na het schoolbezoekje krijgen de ouders een aanmeldingsformulier mee. Ze kunnen dan thuis eerst nog eens napraten en dan besluiten om al dan niet tot aanmelding over te gaan. We vinden het belangrijk dat ouders goed weten wat het Montessorionderwijs inhoudt vóór ze hun kind aanmelden.

De school gaat er ook vanuit dat de ouders zich willen inzetten voor de school, in ieder geval deelnemen aan de geldende overblijfgeregeling, maar ook met andere activiteiten assisteren. Het Montessorionderwijs komt het best tot zijn recht als de opvoeding thuis aansluit bij de aanpak op school.

De kinderen kunnen komen als ze vier jaar geworden zijn en zindelijk zijn (Een "ongelukje" kan natuurlijk altijd gebeuren!). In de maand vóór de kinderen vier jaar worden, mogen ze een paar keer komen om te wennen. De toekomstige leerkracht belt om een afspraak te maken. Op een van de "wendagen" krijgen de ouders een formulier mee waarop ze allerlei informatie over de ontwikkeling van hun kind kunnen invullen.

6.1.2 Aanmelding van kinderen ouder dan vier jaar

Voor bepaalde typen kinderen is "tussendoor" instromen in het Montessorionderwijs een minder verstandige keuze. Kinderen die bijvoorbeeld heel snel zijn afgeleid en/of heel veel structuur nodig hebben zijn naar ons idee meer gebaat bij andere vormen van onderwijs. Ons beleid hieromtrent is te vinden in het schoolplan en in bijlagen bij het schoolplan. In het kader van de nieuwe regelingen "passend onderwijs" vanuit het ministerie, worden er binnen het regionale samenwerkingsverbanden van scholen

afspraken gemaakt om kinderen met ernstige leer- en gedragsproblemen op te vangen. Via het jaarboekje wordt dit met ouders gecommuniceerd.

Kinderen die van elders naar Goes of omstreken verhuizen en al op een andere Montessorischool zaten, worden meteen geplaatst (ook al is de groep vol), omdat de ouders al eerder voor Montessorionderwijs hebben gekozen.

Andere kinderen, ouder dan vier jaar, worden alleen geplaatst als er voldoende ruimte in de groepen is. Ze kunnen in principe alleen komen aan het begin van een nieuw schooljaar. Als er geen plaats is, komen ze op een wachtlijst te staan. Voor we overgaan tot plaatsing nemen we, met toestemming van de ouders, contact op met de school, die ze tot dan toe hebben bezocht.

De kinderen die tussentijds (dus als ze ouder zijn dan vier jaar) instromen, komen altijd eerst een dag meedraaien in hun eventuele toekomstige groep. De school kan na zo'n bezokedag alsnog van plaatsing afzien, als zou blijken dat het kind niet past binnen het Montessorionderwijs of niet past in de groep. Ook kunnen ouders dan nog hun aanmelding intrekken.

Met ouders van kinderen die van een andere school komen en die van een PCL (Permanente Commissie Leerlingenzorg) of andere instantie het advies hebben gekregen om ingeschreven te worden bij een school voor speciaal basisonderwijs,

wordt intensief overlegd of Montessori-onderwijs wel de beste keuze voor hun kind is, voordat het kind een dag komt meedraaien

6.2 Doorstroming binnen de school

Omdat de kinderen hun eigen weg gaan door de leerstof, ontstaan er veel verschillen in de groepen. Per bouw en per leerjaar is vastgelegd wat de kinderen in ieder geval moeten leren.

Het kan wel eens gebeuren, dat we zien dat een kind meer dan acht jaar nodig zal hebben om de stof van de basisschool onder de knie te krijgen. Kinderen mogen dan een jaar langer over de basisschool doen. Het is mogelijk dat ze een jaar extra in de onderbouw blijven of drie jaar doen over de twee jaar middenbouw, tussenbouw of bovenbouw.

Er wordt steeds gekeken waar het kind het best op zijn plaats is, waar zijn ontwikkelingskansen het grootst zijn, zeker ook wat betreft de sociaal-emotionele ontwikkeling.

Het is geen "zittenblijven", want het kind gaat in zijn ontwikkeling gewoon door en hoeft niet alle leerstof van een schooljaar te herhalen. Ook komt het kind niet opeens in een totaal nieuwe groep kinderen terecht, want slechts de helft van de groep schuift door naar de volgende groep. Er zijn immers steeds twee leerjaren bij elkaar in een groep.

Om de overgang van de ene bouw naar de andere bouw zo soepel mogelijk te laten verlopen, gaan de kinderen

regelmatig bij hun volgende klas op bezoek.

Per bouw zijn er afspraken over wat de kinderen in ieder geval moeten leren.

6.3 Uitstroom naar een andere basisschool

Het kan gebeuren dat een kind tussentijds onze school verlaat door bijvoorbeeld een verhuizing.

De school maakt dan een "onderwijskundig rapport" voor de volgende school.

Hiervoor wordt een standaardformulier gebruikt dat voor alle basisscholen hetzelfde is.

De volgende school weet met de gegevens in principe meteen waar het kind met de leerstof gebleven is.

Naast het onderwijskundig rapport sturen we de volgende school een kopie van het laatste verslag dat aan het eind van het schooljaar is gemaakt en een kopie van de relevante toetsen van bijvoorbeeld lezen en spelling.

De ouders krijgen de verslagmap van het kind mee naar huis en tevens alle andere zaken uit het leerling-dossier. Ze kunnen zelf beslissen of zij dit aan de volgende school willen laten zien.

Ouders hebben volgens de wet recht op een afschrift van het onderwijskundig rapport en hebben het recht om te zien wat er naar de volgende school wordt gestuurd.

6.4 Uitstroom naar het vervolgonderwijs

Na de Montessori-basisschool, moet er

gekozen worden uit verschillende vormen van voortgezet onderwijs.

Er is in onze regio geen Montessori-vervolgonderwijs. In de bovenbouw wordt de werkwijze enigszins aangepast aan de manier van werken die de kinderen in het vervolgonderwijs zullen tegenkomen.

De leerkrachten van de bovenbouw hebben regelmatig contact met de verschillende scholen voor voortgezet onderwijs. In de praktijk blijken onze schoolverlaters het prima te doen op hun nieuwe school !

De kinderen hebben het grote voordeel dat ze geleerd hebben zelfstandig te werken en hun tijd goed in te delen. Dit komt hen zeker in de nieuwe werkwijze van het vervolgonderwijs (de basisvorming) goed van pas. Ze zijn over het algemeen gemotiveerd en kunnen zich goed uiten.

Scholen voor voortgezet onderwijs hebben naast het advies van de leerkracht van groep 8 ook een tweede gegeven nodig om de kinderen in de brugklas te kunnen plaatsen.

Als tweede gegeven, als eindtoets voor groep 8, kunnen we kiezen uit verschillende toetsen. De Cito-eindtoets wordt door veel scholen in Nederland gekozen, maar is niet verplicht.

Wij hebben gekozen voor de toets voor schoolverlaters van het AOB (Adviesbureau voor Opleiding en Beroep). De AOB-toets geeft een goed beeld van het inzicht en de aanleg van het kind,

daarnaast is er een klein gedeelte van de toets dat gaat over de leervorderingen.

Deze AOB-toets past beter bij onze onderwijsvisie dan de Cito-eindtoets.

De schriftelijke AOB-toets wordt afgenomen in januari en duurt een hele dag. Er is een aparte versie voor dyslectische kinderen. De uitslag van deze toets en het advies van de leerkracht(en) zijn de twee gegevens waarmee ouders tot een verantwoorde schoolkeuze kunnen komen. In maart zijn de adviesgesprekken en daarna kunnen de ouders hun kind aanmelden bij het voortgezet onderwijs.

Naar het voortgezet onderwijs wordt een onderwijskundig rapport van elke leerling opgestuurd, dat specifiek is voor de overgang van groep 8 naar de brugklas. De kinderen nemen het door de leerkracht ingevulde onderwijskundig rapport mee naar huis ter ondertekening door de ouders en leveren het daarna weer bij de leerkracht in. De school stuurt de ondertekende onderwijskundige rapporten, een kopie van de uitslag van de AOB en het door de ouders ingevulde aanmeldingsformulier naar de betreffende school op.

Een overzicht van de scholen waar de kinderen van groep 8 naar toe zijn gegaan vindt u elk jaar in het jaarboekje.

Hoofdstuk 7: Contacten met ouders

7.1 Algemeen

De situatie thuis en op school zijn beide belangrijk voor de ontwikkeling van het kind. Het is van belang die twee situaties goed op elkaar aan te laten sluiten, om die ontwikkeling zo optimaal mogelijk te maken.

Goed overleg tussen de school en de ouders is daarbij een voorwaarde. Ouders en leerkrachten willen allebei het beste voor het kind en het is van belang om de eventueel verschillende inzichten naast elkaar te leggen en er over te praten. Dan kan de opvoeding thuis en op school zo goed mogelijk op elkaar afgestemd worden. Als het kind thuis aangeeft dat iets hem of haar dwars zit, is het verstandig dit met de leerkracht te bespreken. Samen met de ouders kan dan naar een oplossing gezocht worden. Ook de leerkrachten kunnen ouders uitnodigen om eens te komen praten als zij daar een aanleiding toe zien.

Na schooltijd zijn ouders altijd welkom om in de klas naar het werk van hun kind te komen kijken. Voordat de school begint willen de leerkrachten al hun aandacht aan de kinderen kunnen geven. De aanwezigheid van ouders in de klas mag dat niet in de weg staan. Zijn er dingen gebeurd met het kind die directe consequenties hebben voor die dag, dan willen we dat wel graag weten, zodat we erop in kunnen spelen.

Als ouders het leuk vinden om in de klas te komen kijken tijdens het werken, kunnen ze hiervoor een afspraak maken.

7.2 Verslagbesprekingen/verslag

De verslagbesprekingen zijn gesprekken van 15 minuten, waarin de leerkracht vertelt over de vorderingen van de kinderen. Als er meer tijd nodig is, wordt een nieuwe afspraak gemaakt. Per jaar worden de ouders drie keer uitgenodigd voor zo'n gesprek.

De eerste verslagbespreking wordt gehouden in november, de tweede in maart en de derde in juni. In november en in juni worden de verslagmappen van de kinderen van tevoren mee naar huis gegeven, zodat ouders op hun gemak kunnen lezen wat de vorderingen van hun kind zijn, zowel op leergebied als op sociaal-emotioneel gebied.

7.3 Informatieavonden

In het begin van het schooljaar is er een informatieavond. Iedere leerkracht vertelt in de eigen groep wat de dagelijkse gang van zaken is, wat belangrijk is voor de gym- en zwemlessen en wanneer die lessen zijn, welke regels belangrijk zijn en hoe het materiaal globaal in elkaar zit. Er worden wat lesjes voorgedaan en de ouders kunnen het materiaal bekijken en er mee werken. In februari start, bij voldoende belangstelling, ieder jaar de oudercursus. Deze cursus bestaat uit vier bijeenkomsten en behandelt de montessori-theorie, het zintuiglijk materiaal, reken- en taalmateriaal en het onderwijs in de zaakvakken. Ook is er een discussieavond. De cursus wordt gegeven door de leerkrachten.

7.4 Maandinfo

Iedere maand ontvangt ieder gezin een info. Hiermee houden we de ouders op de hoogte van de laatste nieuwtjes en wetenswaardigheden en kijken we nog eens terug op activiteiten.

Voor een maandoverzicht van vakanties en speciale activiteiten en de verjaardagen van de leerkrachten kunnen ouders op de aan het begin van het schooljaar meegegeven kalender kijken. Toch wordt vaak ook in de maandinfo nog even een datum genoemd. Namen en adressen van nieuwe kinderen en nieuwe adressen bij verhuizingen worden via de maandinfo meegedeeld.

De maandinfo wordt via internet verspreid. Ouders die hem liever op papier krijgen kunnen dat aangeven.

7.5 Huisbezoek

Wij vinden het gezellig en zinvol om bij de kinderen op huisbezoek te gaan. Tijdens zo'n bezoek ligt het accent op gezelligheid. Het is niet de bedoeling om tijdens het huisbezoek de vorderingen van het kind te bespreken.

Ouders die het leuk vinden dat de leerkracht van hun kind een keertje op de thee komt, kunnen daarvoor een afspraak maken.

7.6 Ouderparticipatie

Ouders zijn bij ons op school vertegenwoordigd in het bestuur, de medezeggenschapsraad (de MR) en de activiteitencommissie (AC).

Ook draaien alle ouders verplicht mee in

de overblijfgeregeling (zie 8.1) Daarnaast doen we elk jaar een beroep op ouders om diverse werkzaamheden binnen de school te verrichten.

Zo heeft iedere groep een eigen klassenouder (die een aantal zaken voor die groep organiseert, zoals het kerstdiner) en iemand die het overblijven voor die groep coördineert.

Aan het begin van het schooljaar krijgt elke ouder een lijst met daarop de zaken waarvoor wij graag hulp van ouders hebben, bijvoorbeeld lezen met een kind, meegaan met zwemmen, typen, boeken uitlenen in de schoolbibliotheek, helpen in de tuin en helpen met projecten.

Ouders vullen de lijst in en wij maken daar een per onderwerp gesorteerde verzamellijst voor de hele school van. Als we iemand nodig hebben weten we op deze manier wie we waarvoor kunnen bellen.

Het initiatief voor hulp van ouders blijft steeds bij de leerkrachten.

Hoofdstuk 8: Voorschriften en regelingen

8.1 Overblijfregeling

Alle kinderen blijven tussen de middag op school. Alleen de kinderen van vier jaar kunnen tussen de middag naar huis om te eten of kunnen alleen de ochtenden op school komen. Dit wordt in overleg tussen de ouders en de leerkracht geregeld.

Er wordt met de leerkracht in de eigen klas gegeten en de kinderen nemen zelf hun eten en drinken mee. Er is geen schoolmelk.

Het spelen in de middagpauze gebeurt onder toezicht van ouders, zodat de leerkrachten dan even geen zorg hebben voor de kinderen. In dringende gevallen bijvoorbeeld als er EHBO nodig is of als kinderen enorme ruzie hebben, springen de leerkrachten natuurlijk wel bij.

Alle ouders worden voor het overblijven ingeschakeld. Per trimester heeft één van de ouders, per kind dat op school zit, twee of drie keer de overblijfbeurt, met een maximum van tien beurten per kind per schooljaar.

Alle ouders krijgen per trimester een rooster, waarop ze kunnen invullen welke dagen ze wel of juist niet kunnen komen overblijven.

De overblijfcommissie maakt met alle ingevulde roosters een definitieve indeling, die voor elk nieuw trimester wordt uitgedeeld. Als ouders door bijvoorbeeld ziekte niet kunnen komen op de dag dat ze staan ingedeeld, is het de bedoeling dat ze zelf voor vervanging zorgen. Als dit echt niet lukt kunnen ze de klassencoördinator bellen.

Achterop het overblijfrooster staan de overblijfregels afgedrukt, zodat iedereen dezelfde regels kan hanteren tegenover de kinderen. De namen van de klassencoördinatoren staan eveneens op de overblijfroosters. De eindverantwoording van de overblijfregeling ligt bij het bestuur. Als bijlage achter in deze gids is toegevoegd: "De rol van de volwassenen bij het buitenspelen."

Het bestuur heeft voor de continuïteit een (betaalde) overblijfcoördinator aangesteld via de stichting Kinderopvang de Bevelanden. Zij is er elke dag het hele jaar door en fungeert o.a. als vraagbaak voor de ouders. Ook is het de bedoeling dat ze ouders aanspreekt op het goed naleven van de overblijfafspraken. Zij is voor de kinderen en de ouders herkenbaar aan een gekleurd (veiligheids) hesje. Ze kent de kinderen, kan de sfeer in een groep inschatten en weet uit ervaring ook op welke kinderen er extra gelet moet worden.

8.2 Schooltijden

De school begint om 8.45 u.

De kinderen mogen om 8.30 u. de school in. Ze gaan dan meteen naar hun klas, waar de leerkracht al aanwezig is.

De school gaat op maandag, dinsdag en donderdag uit om 15.00 u.

Op woensdag is iedereen om 12.30 u. vrij.

Op vrijdag hebben de kinderen van groep 1 t/m 4 om 12.00 u. vrij en de oudere kinderen om 15.00 u.

een van de door het bestuur aangestelde vertrouwenspersonen. Zij staan in het jaarboekje vermeld.

Als u een ernstige klacht heeft kunt u zich ook tot het bestuur wenden, maar voor de behandeling van uw klacht is het dan noodzakelijk dat u uw klacht op schrift stelt. Uitgangspunt blijft steeds het komen tot een oplossing.

Lukt het niet eruit te komen dan kunt u uw klacht schriftelijk indienen bij de landelijke klachtencommissie, waarbij we als school zijn aangesloten.

Het adres is:

Landelijke klachtencommissie voor
het algemeen bijzonder onderwijs
Postbus 95572
2509 CN Den Haag

De klachtenregeling van de landelijke klachtencommissie is op school in te zien.

Blijf s.v.p. niet met vragen, problemen of ongenoegens rondlopen. Hoe sneller iets met de betreffende personen wordt besproken, hoe sneller het kan worden opgelost.

8.4 Compensatieverlof/vervanging bij ziekte

Voor de compensatiedagen van de leerkrachten is er een vaste vervanger per klas. In het jaarboekje staat wie voor welke klas die dagen verzorgt.

Voor vervanging bij ziekte doen wij bij voorkeur een beroep op leerkrachten die al part-time bij ons werken. Als dit niet lukt wordt een beroep gedaan op

leerkrachten die goed op de hoogte zijn van de manier van werken bij ons op school. Als er geen vervanger is, wordt er binnen de school naar een passende oplossing gezocht.

8.5 Leerplicht/verzuim/verlof/ziekte

De leerplicht gaat in als het kind vijf jaar is, om precies te zijn : de eerste van de maand volgend op de dag waarop het kind vijf jaar is geworden.

Er mag volgens de leerplichtwet geen verlof gegeven worden voor extra vakantiedagen ! Hierop bestaat slechts één uitzondering:

Als ouders kunnen aantonen dat zij door de aard van hun werk niet in de schoolvakanties op vakantie kunnen gaan en de gevraagde vakantie hun enige vakantie in het schooljaar is.

Er kan voor maximaal tien dagen per jaar verlof verleend worden, als aan deze beide voorwaarden wordt voldaan.

Er mag dus geen verlof gegeven worden voor:

- goedkopere vakanties buiten het seizoen
- ophalen van familie
- het bezoeken van een pretpark
- meereizen met een ander
- door anderen geregelde en betaalde vakanties
- eerder dan de eerste vakantiedag naar het vakantieadres vertrekken
- een lang weekend (bijv. voor een familiereünie)

Een kind mag wel verzuimen, als er sprake is van "gewichtige omstandigheden".

Hieronder vallen de volgende familieomstandigheden: verhuizen (een dag),

huwelijk van bloed- of aanverwanten (één of twee dagen), ambts- of huwelijksjubileum van bloed- of aanverwanten (één dag), overlijden van bloed- of aanverwanten (één of twee dagen) en gezinsuitbreiding (één dag).

Ook het vervullen van godsdienstige verplichtingen valt onder de gewichtige omstandigheden (bijv. het loofhuttenfeest).

Als kinderen vanwege hun geloof niet met bepaalde feesten of vieringen mee mogen doen (bijv. Sinterklaas en het Kerstfeest), dan wordt in overleg met de leerkracht naar een oplossing gezocht.

Een verzoek om verlof dient u in bij de directeur op een speciaal formulier: "aanvraagformulier voor verlof". U krijgt dan een schriftelijke reactie of er wel of niet verlof verleend kan worden.

De aanvraagformulieren hangen in de hal dichtbij de hoofdingang van de school. Uw aanvraagformulieren worden bewaard in verband met de verplichte verzuimregistratie. Als u uw kind zonder toestemming laat verzuimen, moet de school dit doorgeven aan de leerplichtambtenaar van de gemeente. Als bij de directie het vermoeden bestaat van ongeoorloofd schoolverzuim, moet er volgens wettelijke verplichting aangifte van worden gedaan bij de

leerplichtambtenaar van de gemeente.

Wanneer uw kind ziek is, bent u wettelijk verplicht dit aan school door te geven.

Wilt u een ziektemelding s.v.p. telefonisch vóór schooltijd doorgeven.
(eventueel bij geen gehoor via het antwoordapparaat)

In geval van besmettelijke ziektes, bijvoorbeeld rode hond, is het verstandig dit even te melden. Laat een kind s.v.p. pas weer naar school komen als het volledig hersteld is en kan meedraaien in de groep (overlegt u bij twijfel met de leerkracht).

Het is de bedoeling bezoeken aan de dokter of tandarts zo veel mogelijk buiten schooltijd af te spreken. De leerkracht houdt in de klassenmap de absents bij en belt de ouders op als er een kind zonder opgave van redenen afwezig is.

8.6 Schorsing en verwijdering

In een extreme situatie kan een kind geschorst worden of zelfs verwijderd. Bij schorsing mag het kind tijdelijk niet op school komen en bij verwijdering wordt het kind definitief op school uitgeschreven. Het gaat dan om extreme situaties, waarbij het gedrag van het kind bijvoorbeeld een gevaar is voor de omgeving en andere maatregelen hebben gefaald. Uiteraard is er voor het zo ver komt met de ouders overlegd. Het bestuur kan tot schorsing of

verwijdering van een leerling overgaan op voorstel van de directie. Het bestuur heeft een gesprek met de betrokken leerkracht.

Het bestuur mag pas tot definitieve verwijdering overgaan als het ervoor heeft gezorgd dat een andere school bereid is de leerling toe te laten.

Als het bestuur kan aantonen dat het zonder succes acht weken heeft gezocht naar een andere school voor het kind, dan mag er toch tot verwijdering worden overgegaan.

In voorkomende gevallen handelt de school volgens de wettelijke regelingen.

De school meldt schorsing of verwijdering bij de leerplichtambtenaar van de gemeente.

Twee keer per jaar houden we met de hele school een brandoefening. Daardoor weten ook de kinderen wat ze in het geval van brand moeten doen en op welke manier de school geëvacueerd wordt.

8.7 Roken

Het is op onze school niet toegestaan om in het schoolgebouw te roken. Dit verbod geldt ook wanneer er geen kinderen in het gebouw aanwezig zijn. Ook willen we liever niet dat u op het plein rookt in het zicht van de kinderen.

8.8 Ontruimingsplan

Vijf leerkrachten van onze school hebben de opleiding voor bedrijfshulpverlener gevolgd. Zij kunnen EHBO verlenen en weten wat er moet gebeuren bij brand en andere calamiteiten. In het ontruimingsplan van de school staan o.a. de procedures beschreven voor evacuatie bij brand. Alle leerkrachten kennen deze procedures. Het ontruimingsplan is op school in te zien en staat op onze website.

Hoofdstuk 9: Overige informatie

9.1 Godsdienst

De school is een algemeen -bijzondere school en we werken dus niet vanuit een bepaalde godsdienstige overtuiging.

We geven dan ook geen godsdienstles.

Indien de leerlingen komen met opmerkingen betreffende godsdienstige zaken gaan we daar op in.

In de bovenbouw besteden we in de lessen kosmisch onderwijs en opvoeding (biologie, aardrijkskunde en geschiedenislessen) aandacht aan de verschillende hoofdgodsdiensten op de wereld. (Christendom, Jodendom, Boeddhisme, Hindoeïsme en Islam)

Kinderen met verschillende godsdienstige overtuigingen zijn bij ons op school welkom.

9.2 Multiculturele samenleving

Kinderen krijgen te maken met allerlei culturen in de samenleving in het dagelijks leven, via de televisie en via internet.

Binnen de lessen kosmisch onderwijs en opvoeding (aardrijkskunde en geschiedenis) krijgen de kinderen kennis van en inzicht in de verschillende culturen en gebruiken.

Verschillen met onze Nederlandse cultuur komen aan de orde en vanuit kennis over iets kun je tot begrip komen van wat anders is.

Wanneer een uitzending van het t.v. weekjournaal in groep 7/8 een aanknopingspunt is om iets van een cultuur uit te diepen, wordt die gelegenheid aangegrepen.

Kinderen van allerlei culturen kunnen bij ons op school terecht.

De schoolregels zijn zo opgesteld dat ze ook discriminatie tegen gaan.

9.3 Gezondheid

De GGD controleert de ontwikkeling en gezondheid van de kinderen. Via de scholen worden oproepen verspreid voor onderzoek.

Jaarlijks komt er een logopedist op school om kinderen van groep 2 te screenen.

Binnen het gewone onderwijsaanbod is er aandacht voor gezond gedrag, waaronder gezonde voeding.

9.4 Hoofdluis

Na elke vakantie worden alle kinderen van de school door de luizenouders gecontroleerd op hoofdluis. Het kan ook gebeuren dat uw kind tussendoor hoofdluis heeft. Het is belangrijk dit aan de leerkracht te melden.

In geval van hoofdluis krijgen de kinderen van de klas waarin hoofdluis is geconstateerd, allemaal een waarschuwingsbriefje mee.

Ouders van de kinderen met hoofdluis worden opgebeld om hun kind te komen halen om het te behandelen tegen hoofdluis. Na de behandeling kan het kind meteen weer naar school. Deze maatregel is er om te voorkomen dat de hoofdluis zich verspreidt.

Op school hangen de jassen in luizencapes.

Meer informatie is te vinden in het

"luizenprotocol", dat op school ter inzage is.

9.5 Schoolzwemmen

De kinderen van groep 3 en 4 gaan één keer per week schoolzwemmen. Ze worden met een bus opgehaald en weer op school teruggebracht. Ze krijgen les van Cios-studenten, die worden begeleid door een docent van het Cios.

Er gaat altijd één van de leerkrachten mee naar het zwembad om toezicht te houden.

9.6 Sponsoring

We staan als school niet afwijzend tegenover sponsoring op school door bedrijven. Sponsoring mag echter geen inbreuk doen op onze vrijheid van de inrichting van ons onderwijs en mag niet een te grote commerciële druk leggen op leerkrachten, ouders en kinderen.

Een en ander is vastgelegd in het bestuursstuk: "Sponsorbeleid", zoals is opgenomen in het schoolplan.

9.7 Stagiaires

Werken in het onderwijs is iets wat je grotendeels in de praktijk moet leren. Beginnende leerkrachten moeten dan ook de kans krijgen om hetgeen ze in theorie hebben geleerd, in de praktijk uit te proberen. Wij staan hier open voor en krijgen ieder jaar een aantal studenten van de Pabo (opleiding voor leerkrachten basisonderwijs). Dit varieert van eerstejaars tot vierdejaars. De studenten krijgen een aantal gerichte

opdrachten vanuit de opleiding mee.

Samen met de leerkracht wordt bekeken of die in te passen zijn in het onderwijs en op welke manier. De student bespreekt iedere les die hij of zij wil geven uitvoerig met de leerkracht en tijdens het uitvoeren blijft de leerkracht in de groep aanwezig. De les wordt nabesproken en de student probeert de volgende keer het geleerde in praktijk te brengen.

Een aantal gymlessen wordt verzorgd door studenten van het CIOS. Hierbij geldt eveneens dat de leerkracht altijd aanwezig is bij de lessen en deze voor- en nabespreekt. Tevens worden de studenten vanuit de CIOS-opleiding begeleid.

Ook vanuit het ROC Goes krijgen we op school stagiaires. Zij zijn er vaak een half jaar lang drie of vier dagen in de week.

9.8 Verjaardagen van de leerkrachten

We vieren de verjaardagen van de leerkrachten op een bijzondere manier. De kinderen krijgen de dag voor de verjaardag een briefje mee naar huis met de vraag of ze een bloem mee willen nemen voor de jarige leerkracht. Op de dag zelf verzamelen alle kinderen zich om kwart voor negen in de hal van de school om de jarige leerkracht toe te zingen. Om beurten gaan ze de jarige feliciteren en geven ze hun bloem. De jarige leerkracht viert de rest van de dag de verjaardag in de eigen groep.

9.9 Verzekering

Onze school heeft een schoolpakketverzekering afgesloten: Hieronder vallen:

- Algemene aansprakelijkheidsverzekering
- Ongevallenverzekering
- Doorlopende groepsreisverzekering

Voor bestuursleden is er ook een bestuurs- aansprakelijkheidsverzekering.

Via de algemene aansprakelijkheidsverzekering zijn de leerkrachten en de door de school aangewezen hulpouders (bijv. de overblijfouders) verzekerd tijdens het werken op school. Voor schade die uw kind oploopt of een ander toebrengt, moet in vrijwel alle gevallen een beroep worden gedaan op de eigen WA-verzekering. Dit is in de praktijk meermalen gebleken.

Via de collectieve ongevallenverzekering zijn de kinderen verzekerd tijdens schooluren en evenementen in schoolverband en tevens gedurende het rechtstreeks gaan van huis naar school of van school naar huis.

Als aanvulling op de ongevallenverzekering is er een doorlopende reisverzekering afgesloten, zodat de kinderen tijdens schoolkamp, schoolreis en excursies voor meer zaken dan alleen ongevallen verzekerd zijn. De verzekering geeft o.a. dekking voor transportkosten bij een ongeval, schade aan gebouwen en ook is de bagage verzekerd.

Zo hoort het bij ons op school:

- We helpen elkaar.
- We laten elkaar uitpraten en we luisteren naar elkaar.
- We zijn aardig voor iedereen.
- Het is belangrijk hoe je je gedraagt, niet hoe je er uitziet.
- We sluiten niemand buiten.
- We lachen elkaar niet uit.
- We schelden elkaar niet uit.
- We doen elkaar geen pijn.
- We vragen het eerst als we iets van een ander willen bekijken of lenen.
- We zijn voorzichtig met de spullen van anderen.
- We proberen ruzies door middel van praten op te lossen.
- We vragen de leerkracht om hulp als we een ruzie niet zelf met praten kunnen oplossen.
- We vertellen het de leerkracht altijd als we zelf gepest worden of als er iemand anders gepest wordt.
- We proberen kinderen die gepest worden te helpen.
- Als je er niet met je leerkracht over kunt praten, vertel je probleem dan aan een andere leerkracht. Lukt dat niet, vertel het dan aan een andere volwassene.
- Deze regels gelden op school, maar ook voor en na schooltijd.

De rol van de volwassenen bij het buitenspelen

Hoe duidelijker we allemaal (team en ouders) op een lijn zitten hoe beter het in de pauzes gaat.

Wees actief en laat de kinderen merken dat u er voor hen bent.

Laat de kinderen merken dat u er voor wil zorgen dat de pauze voor elk kind een fijn half uurtje ontspanning is.

Let op kinderen die alleen "zielig" aan de kant zitten. Maak een praatje en help hen.

Durf corrigerend op te treden.

Zorg dat u de schoolregels kent en verwijst daar zo nodig naar. De kinderen kennen de regels ook en weten meestal precies wat ze doen.

Kijk goed rond en probeer ruzies te voorkomen. Soms is een op tijd geplaatste opmerking voldoende.

Tolereer geen brutale opmerkingen

Als kinderen aan het stoeien zijn, kan dat op ruzie uitlopen. Ga er duidelijk in de buurt staan. Vraag aan elk betrokken kind of hij/zij het nog wel leuk vindt.

Als een van de kinderen het niet meer leuk vindt, moet het stoeien stoppen.

Als kinderen voor de grap iets bij een ander doen, is het alleen maar een grap als het voor alle betrokkenen een grap is. Vindt één persoon het niet meer leuk, dan moet het meteen stoppen.

Als u één keer iets zegt, moet dat genoeg zijn.

Als de kinderen daarna een tweede keer de fout in gaan, neemt u meteen maatregelen (dus niet een paar keer waarschuwen).

Te nemen maatregelen:

Een kind dat niet naar u luistert, even apart laten zitten of staan.
Daarna kunt u zoiets zeggen als : " Weet je het nu ? Ja? Dan mag je verder spelen."

Ruzie in uw bijzijn (laten) uitpraten.
(niet zo zeer laten vertellen wat de ander allemaal deed, maar gericht op: wat deed je zelf fout en daar excuses voor laten aanbieden en wat willen jullie nu eigenlijk en hoe kunnen we dat regelen, dus oplossingsgericht)
Let op : alle partijen moeten tevreden zijn met de oplossing.

Als dat niet rustig kan, de kinderen eerst laten "afkoelen" een eindje van elkaar vandaan en dan pas praten.

Bij twee groepjes die elkaar in de weg lopen, ze allebei een eigen stuk plein toedelen, zodat ze elkaar niet meer tegenkomen.

Een alternatief bedenken voor de activiteit die ze deden.

Als het u niet lukt om iets op te lossen, kunt u de overblijfcoördinator inschakelen.

Vertel de leerkracht na de overblijfbeurt wat u opviel in de pauze.
Als u denkt dat er een kind gepest wordt, zeg het dan ook tegen de leerkracht.

Nawoord

We hebben getracht om een beeld van de Montessorischool "De Basis" te schetsen dat overeenkomt met de dagelijkse praktijk bij ons op school.

We hopen dat de schoolgids u die informatie heeft gegeven die u zocht.

Mocht u vragen hebben, hebt u nog opmerkingen over deze schoolgids, of mist u bepaalde informatie, wilt u dit dan doorgeven aan de directeur?

Wij kunnen hier dan in de volgende editie rekening mee houden.

De volgende documenten liggen op school ter inzage:

- Statuten Montessori Vereniging Zeeland
- Statuten Medezeggenschapsraad
- Schoolplan
- Zorgplan de Bevelanden
- Klachtenregeling VBS
- Ontruimingsplan
- Luizenprotocol

Belangrijke adressen

- School: Frambozestraat 29,
4462 EK Goes
Tel.: 0113 - 216 707
info@montessorigoes.nl
www.montessorigoes.nl
- Directeur: Via school of in dringende gevallen buiten schooltijd:
Nelleke De Waele
Tel.: 0113 - 23 23 24
- Adj. Dir.: Via school of in dringende gevallen buiten schooltijd:
Sacha van Waegeningh
Tel.: 0113- 23 30 13
- Montessori Vereniging Zeeland:
Frambozestraat 29
4462 EK Goes
- NMV: Nederlandse Montessori Vereniging
Bezuidenhoutseweg 251-253
2594 AM 's Gravenhage
070 3315282
www.montessori.nl
- Overige adressen: Zie jaarboekje